

Změny na základě Lex Ukrajina VI

Zákon č. 454/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Změny s účinností od 1.1.2024, pokud není uvedeno jinak

Prodloužení dočasné ochrany do 31.3.2025

• Registrace k prodloužení do 15.3.2024

- Registrace probíhá prostřednictvím elektronického formuláře na webu Ministerstva vnitra. Za dítě mladší 15 let provádí registraci jeho zákonný zástupce.
- Při registraci je cizinec povinen uvést místo hlášeného pobytu na území České republiky a název a adresu školy, kde je dítě přihlášeno k plnění povinné školní docházky.
- Potvrzení o registraci obdrží cizinec e-mailem, který obsahuje termín a pracoviště, kam se má dostavit pro prodloužení dočasné ochrany formou vyznačení vízového štítku.
- Cizinci, který se do 15. března 2024 nezaregistruje, dočasná ochrana dne 31. března 2024 zaniká.

• Vyzvednutí vízového štítku do 30.9.2024

- Za dítě mladší 15 let převezme vízový štítek pouze osoba, která doloží, že je zákonným zástupcem tohoto dítěte nebo osobou, která je oprávněna za toto dítě jednat.
- **Doklad o ubytování:** Při dostavení se k vyznačení vízového štítku je cizinec povinen doložit doklad o ubytování, jinak se vízový štítek nevyznačí.
  - „Doklad o vlastnictví bytu nebo domu, doklad o oprávněnosti užívání bytu anebo domu nebo písemné potvrzení osoby, která je vlastníkem nebo oprávněným uživatelem bytu nebo domu, s jejím úředně ověřeným podpisem, kterým je cizinci udělen souhlas s ubytováním.“
  - Doklad o ubytování se nepředkládá, pokud aktuálně bydlí v přiděleném bezplatném ubytování v HUMPO.
- Cizinci, který se po provedení registrace do 30. září 2024 nedostaví k vyznačení vízového štítku nebo mu vízový štítek nebyl vyznačen z důvodu nedoložení dokladu o ubytování, dočasná ochrana zaniká.

Vízum strpění

- K udělení víza strpění je třeba předložit doklad o ubytování (viz výše).
- Prodloužení víza strpění do 31. března 2025. K vyznačení vízového štítku je potřeba se objednat.

Možnost asistovaných návratů na Ukrajinu

- O spuštění programu asistovaných návratů musí rozhodnout vláda, v takovém případě:
  - MVČR uhradí některé náklady spojené s návratem a poskytne asistenci. Podmínky a výši úhrady stanoví vláda.
- Asistovaný dobrovolný návrat lze cizinci zajistit pouze jednou.

Trest vyhoštění

- Ruší se dosavadní odložení výkonu trestu vyhoštění po dobu udělení DO nebo řízení o ní.

Humanitární ubytování

- **Pravidlo T-1:**
  - „Pro účely uplatnění nároku na paušální náhradu za ubytování za kalendářní měsíc je rozhodný údaj o přiznání humanitární dávky zranitelné osobě za kalendářní měsíc předcházející kalendářnímu měsíci, na který se uplatňuje nárok. V případě, že na uvedený kalendářní měsíc nebylo o nároku na humanitární dávku rozhodnuto, použije se údaj za kalendářní měsíc předcházející tomuto měsíci.“
- **Od 1.9.2024 se bezplatné ubytování v HUMPO poskytuje pouze po dobu 90 dnů** ode dne udělení DO. Nárok na ubytování zdarma po uplynutí 90 dnů nebudou mít ani zranitelné osoby.

Humanitární dávka

- **Výpočet HUD:**
  - Náklady na bydlení a příjem pro výpočet nároku na HUD se zjišťují za předcházející kalendářní měsíc.
  - Za příjem pro výpočet HUD se nepovažuje: MOP, finanční prostředky poskytnuté fondací, spolkem, AMIF nebo UNICEF.
  - Žadatel může mít na účtech prostředky do výše dvojnásobku výše dávky (tj. životního/existenčního minima).
  - Změna započitatelných nákladů na bydlení pro zranitelné osoby na 6 000 Kč v evidovaných bytech a 4 800 Kč v ostatních prostorách (včetně neevidovaných bytů).
  - Výše započitatelných nákladů na bydlení/ubytování může být stanovena nařízením vlády odlišně pro zranitelné osoby.
- **Žádost o HUD:**
  - V žádosti je třeba uvést IČ zaměstnavatele žadatele a společně posuzovaných osob, registrační číslo evidenční karty daňového poplatníka na Ukrajině žadatele a společně posuzovaných osob bylo-li uděleno nebo místo pobytu na UA, pokud reg. číslo nebylo uděleno nebo není známo.
  - Čestným prohlášením nelze doložit vyšší příjmu za závislé činnosti v ČR, nutno doložit potvrzením zaměstnavatele.
- **Vznik Institutu posuzování zdravotního stavu**
  - V rámci ČSSZ od 1.1.2024 vzniká Institut posuzování zdravotního stavu (IPZS), pod který budou převedeny veškeré organizační útvary a metodika dosavadní lékařské posudkové služby (LPS).
  - Týká se osob se zdravotním postižením při výpočtu HUD.

MOP „jiná událost“ pro držitele DO

- V případě MOP jiná událost nebude zkoumána podmínka bydliště v ČR, tedy lze udělit i držitelům DO.
- „Jedná se o událost, kterou nebylo možné s ohledem na její rozsah předvídat ani jí předejít, v jejímž důsledku je osoba z důvodu nedostatku finančních prostředků ohrožena zejména ztrátou bydlení nebo nezajištěním základních životních potřeb.“
- Tuto MOP lze udělovat opakovaně, ale jen do výše dvacetinásobku částky životního minima v rámci 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích.
- Dávka je nenároková a vždy se zkoumají celkové sociální a majetkové poměry žadatele.
- Kromě toho mají cizinci stále možnost žádat o MOP na jednorázové výdaje.

Zdravotní pojištění

- Prodloužení doby, po kterou se cizinci považují za osobu pojištěnou z 30 na 60 dnů před udělením DO.
- Zrušení speciálních pravidel pro odhlášení z veřejného zdravotního pojištění. Osoby, které od 1.1.2024 oznámí vycestování do ciziny, musí splnit podmínku minimální doby nepřetržitého pobytu v cizině, která činí 6 měsíců. Na dobu pobytu v zahraničí kratší jak 6 měsíců není možné veřejné zdravotní pojištění v ČR ukončit.

Školství

- Zrušení možnosti speciálních zápisů do škol a vytváření segregovaných tříd.
- Pokud ředitel školy nerozhodne o přijetí cizince s povinnou školní docházkou, musí tuto skutečnost oznámit zřizovateli školy do 5 dnů.
- Zrušení výjimky v požadavcích na znalost českého jazyka pro asistenty pedagoga.
- Možnosti jako úprava obsahu vzdělávání, zařazení do probíhajícího 1. ročníku a speciální podmínky pro přijetí na vysoké školy budou platit pouze pro cizince, kteří mají DO udělenou po dobu kratší než 12 měsíců.
- Od poplatku za nostrifikaci budou osvobozeni pouze držitelé DO po dobu kratší než 12 měsíců.

Registrace vozidel

- Od 1.1.2024 je povoleno řídit vozidlo s SPZ Ukrajiny, pouze pokud je v evidenci ukrajinských vozidel zapsána osoba, která se pro účely zákona o silničním provozu považuje za jeho provozovatele. Jinak se dopouští přestupku, za který může být uložena pokuta až 30 000 Kč.

Povinnost bank vůči Úřadu práce

- Od 1.7.2024 jsou banky a jiné finanční instituce povinny na vyžádání Úřadu práce poskytnout informace o číslech účtů, jedinečných identifikátorech, stavech a změnách na účtech žadatelů o dávky, příjemců dávek a osob, které jsou s nimi posuzovány společně.